

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

18 квітня 2019 р.

Київ

№ 246-р

Про розгляд справи
про державну допомогу

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 500-26.15/36-18-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 26.03.2019 № 500-26.15/36-18-ДД/118-ДД,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 18.07.2018 № 2/18-3166 (zareєстрованим у Комітеті 23.07.2018 за № 417-ПДД) Виконавчого комітету Криворізької міської ради (далі – ВК Криворізької МР) було подано Повідомлення в порядку, передбаченому статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон).
- (2) Листом від 06.08.2018 № 500-29/05-9922 Комітет залишив Повідомлення без руху та встановив тридцятиденний строк для усунення недоліків і надання додаткової інформації.
- (3) Листом від 17.08.2018 № 2/18-3570 (вх. № 702-ПДД від 21.08.2018) ВК Криворізької МР виправлено Повідомлення та надано додаткову інформацію.
- (4) Рішенням Комітету від 19.10.2018 № 570-р визнано, що підтримка (фінансування), яку буде надавати Криворізька міська рада відповідно до рішення Криворізької міської ради від 27.06.2018 № 2816 «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю та затвердження Регламенту оподаткування земельних ділянок на території міста Кривого Рогу у 2019 році» у частині встановлення пільг зі сплати земельного податку для фізичних осіб, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, органів прокуратури й судових органів, військових формувань, утворених відповідно до законів України, Збройних сил України та Державної прикордонної служби України, що повністю утримуються коштом державного або місцевого бюджетів, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (5) Розпорядженням державного уповноваженого від 22.10.2018 № 05/236-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/36-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого дослідження в частині надання пільг зі сплати земельного податку.
- (6) Листом від 24.10.2018 № 500-29/05-14172 Комітету надавача повідомлено про початок справи та запитано інформацію, необхідну для розгляду справи про державну допомогу.
- (7) Листом від 28.11.2018 № 3/12/1334 (zareєстрованим у Комітеті 03.12.2018 за № 5-01/14604) ВК Криворізької МР надав відповідь на зазначений лист.
- (8) Листом від 29.11.2018 № 3/18/5941 (zareєстрованим у Комітеті 06.12.2018 за № 5-01/14805) ВК Криворізької МР надав додаткову інформацію до розгляду справи.
- (9) Листом від 26.03.2019 № 500-26.15/07-4098 Комітет надіслав ВК Криворізької МР подання від 26.03.2019 № 500-26.15/36-18-ДД/118-ДД/спр про попередні результати розгляду справи.
- (10) Листом від 10.04.2019 № 3/18/2283 ВК Криворізької МР надав свої пропозиції на подання про попередні результати розгляду справи.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (11) Криворізька міська рада (пл. Молодіжна, 1, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50101, ідентифікаційний код юридичної особи 33874388).

2.2. Отримувач підтримки

- (12) Юридичні особи.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (13) Метою (ціллю) підтримки є встановлення пільг зі сплати за землю у 2019 році відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України (далі – ПКУ, Кодекс) для громадян, бюджетних, комунальних, неприбуткових, благодійних організацій та суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, що використовують земельні ділянки для розміщення споруд і обладнання для вироблення електричної енергії з відновлювальних джерел.
- (14) Відповідно до Повідомлення державна підтримка належить до категорії допомоги для забезпечення розвитку регіонів.

2.4. Очікуваний результат

- (15) Очікуваний результат від надання повідомленої державної підтримки:
- зменшення податкового навантаження на суб'єктів-споживачів послуг, що надається комунальними підприємствами міста;
 - підтримка громадських та благодійних організацій, створених відповідно до чинного законодавства України, діяльність яких не передбачає отримання прибутку;

- зменшення дотацій з державного або місцевого бюджетів органам державної влади та місцевого самоврядування;
- забезпечення виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери.

2.5. Форма підтримки

- (16) Пільги зі сплати земельного податку.

2.6. Підстава для надання підтримки

- (17) Податковий кодекс України (далі – Кодекс).
- (18) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (19) Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із плати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».
- (20) Рішення Криворізької міської ради від 27.06.2018 № 2816 «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю та затвердження Регламенту оподаткування земельних ділянок на території міста Кривого Рогу у 2019 році» (далі – Рішення Криворізької МР).

2.7. Тривалість підтримки

- (21) 01.01.2019 – 31.12.2019.

2.8. Інформація щодо програми

- (22) Відповідно до Рішення Криворізької МР пільги зі сплати за землю у 2019 році надаються групам платників, категорія/цільове призначення земельних ділянок:
- юридичні особи, перелік яких визначено статтею 282 ПКУ – у розмірі 100 відсотків, а саме:
 - санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів;
 - громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
 - бази олімпійської та паролімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
 - дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;
 - державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;

державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди;

- юридичні, яким надаються пільги згідно з пунктом 284.1 статті 284 ПКУ:

заповідники (у тому числі історико-культурні), парки й сквери державної та комунальної власності, регіональні ландшафтні парки, ботанічні сади, дендрологічні й зоологічні парки, пам'ятки природи, заповідні урочища та парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва – 99,99 відсотка;

заказники (місцевого, регіонального, державного значення), що перебувають під охоронними зобов'язаннями суб'єктів господарювання приватної та комунальної форми власності – 50 відсотків;

громадські організації екологічного напрямку діяльності, створені відповідно до чинного законодавства України, метою діяльності яких є адаптація до кліматичних та екологічних умов Кривого Рогу екзотичних рослин, відтворення втрачених рослин і їх поширення на порушених землях та діяльність яких не передбачає отримання прибутку – 99,99 відсотка;

заклади, установи та організації, спеціалізовані санаторії для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих державної та комунальної форм власності – 100 відсотків;

благодійні організації, створені відповідно до законодавства України, діяльність яких не передбачає отримання прибутку – 99,99 відсотка;

підприємства комунальної форми власності, що здійснюють постачання теплоносіїв, електроенергії, газу, води (у тому числі її очищення) та водовідведення на території міста – 97 відсотків;

підприємства комунальної форми власності, що здійснюють розповсюдження друкованої продукції (у тому числі підручників для загальноосвітніх закладів міста) – 99,97 відсотка;

установи, організації, підприємства, громадські організації, благодійні фонди фізкультурно-спортивної спрямованості, що використовують земельні ділянки житлової та громадської забудови для занять спортом, створені ними гуртки та групи (у тому числі дитячо-юнацькі, людей похилого віку та з особливими потребами) – 99,99 відсотка;

підприємства комунальної форми власності, що здійснюють діяльність у сфері масової культури та дотуються з міського бюджету – 99,99 відсотка;

суб'єкти господарювання, незалежно від форми власності, що використовують земельні ділянки для розміщення споруд та обладнання для вироблення електричної енергії з відновлювальних джерел – 25 відсотків;

юридичні особи за земельні ділянки під розміщення дачно-будівельних (дачних), садівницьких, городницьких (непідприємницьких) товариств – 97 відсотків.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Податкові пільги як об'єкт державної допомоги

(23) Відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування

здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

- (24) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (25) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (26) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.
- (27) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.
- (28) Статтею 63 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних, визначених законом, джерел та закріплених у встановленому законом порядку загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів.
- (29) Відповідно до статті 8 Кодексу в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори. До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені Кодексом і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених Кодексом.
- (30) До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.
- (31) Відповідно до підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 Кодексу не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

- (32) Згідно з пунктом 30.1 статті 30 Кодексу податкова пільга – передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.
- (33) Підпунктом 30.2 статті 30 Кодексу встановлено, що підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- (34) Відповідно до пункту 284.1 статті 284 Кодексу, зокрема, органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.
- (35) Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.
- (36) Відповідно до частини першої статті 107 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЕС) якщо в Договорах не обумовлено інакше, допомога, яку в будь-якій формі надає держава-член або яку надано за рахунок державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію, надаючи переваги певним суб'єктам господарювання або виробництву певних товарів, є несумісною з внутрішнім ринком тією мірою, якою вона впливає на торгівлю між державами-членами.
- (37) Відповідно до Повідомлення Європейської Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Європейської Комісії) щодо податкових заходів, встановлено наступне.
- (38) Згідно з пунктом 174 Повідомлення Європейської Комісії, податкові рішення надають вибіркові переваги для своїх адресатів, зокрема, коли:
- відповідне рішення про встановлення ставки податку неправильно застосовує національне податкове законодавство, і це призводить до зменшення суми податку;
 - рішення не доступне підприємствам, що мають аналогічну юридичну та фактичну ситуацію; або
 - орган надає більш «сприятливий» режим оподаткування порівняно з іншими платниками податків у аналогічному фактичному та юридичному становищі.
- (39) У розумінні статті 107 (1) ДФЕС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.
- (40) Отже, не всі заходи, які сприяють суб'єктам господарювання, вважатимуться заходом державної допомоги, а тільки ті, що вибірково надають переваги окремим суб'єктам господарювання або категоріям суб'єктів господарювання чи окремим галузям економіки.

- (41) Матеріальна вибірковість заходу передбачає, що він поширюється лише на окремі суб'єкти господарювання (їх групи) або окремі галузі економіки певної держави-члена.
- (42) Заходи загального застосування, що не надають переваг лише окремим суб'єктам господарювання або окремим товарам, не підпадають під дію статті 107 (1) ДФЄС.

3.2. Природно-заповідний фонд України

- (43) Згідно із Законом України «Про природно-заповідний фонд України»:
- природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища;
 - природно-заповідний фонд охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною;
 - до природно-заповідного фонду України належать:
 - природні території та об'єкти – природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища;
 - штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки природи, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

3.3. Державна допомога для забезпечення розвитку регіонів

- (44) Відповідно до статті 3 Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» реалізацію державної політики щодо стимулювання розвитку регіонів забезпечують Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики, інші центральні, а також місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень.
- (45) Згідно зі статтею 12 цього ж Закону фінансування стимулювання розвитку регіонів та подолання депресивності територій здійснюється за рахунок коштів, передбачених на цю мету в законах України про Державний бюджет України та рішеннях про місцеві бюджети (Автономної Республіки Крим, обласні, міські міст обласного (республіканського - Автономної Республіки Крим) значення та районні бюджети) на відповідні роки, та інших джерел відповідно до законодавства.

3.4. Законодавство у сфері державної допомоги

- (46) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (47) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (48) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку, зокрема, у сфері сільськогосподарського виробництва та рибальства.
- (49) Частиною другою статті 6 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає, зокрема, критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва (далі – Критерії оцінки). Зазначені критерії затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.
- (50) Відповідно до підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, якщо надається з метою забезпечення сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, створення сприятливих умов для розвитку середнього та малого підприємництва, стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності, сприяння діяльності щодо реалізації вироблених ними товарів (робіт, послуг), забезпечення зайнятості населення.
- (51) Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання:
- витрат на реалізацію інвестиційних проектів (створення нового суб'єкта господарювання; розширення виробничих потужностей; диверсифікацію асортименту товарів (робіт та послуг); зміну виробничого процесу), що включають:
 - права власності на результати інтелектуальної діяльності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності, право користування майном та майновими правами, набуті в установленому законодавством порядку (далі — нематеріальні активи);
 - основні засоби і оборотні активи, які мають матеріальну форму і не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами (далі — матеріальні активи).
- Матеріальні та нематеріальні активи повинні залишатися у власності суб'єкта господарювання — отримувача державної допомоги і перебувати на його балансі не менш як п'ять років (для середнього та малого підприємництва — трьох років);
- витрат на створення нових робочих місць;
 - витрат на провадження основного виду діяльності суб'єкта господарювання (лише для середнього та малого підприємництва), що включають витрати, метою яких є скорочення поточних витрат підприємства, що не пов'язані з реалізацією інвестиційного проекту (витрати на оплату праці, матеріали, послуги, які надаються за договором, оренду, адміністративні витрати тощо, крім амортизаційних відрахувань і вартості фінансування, якщо такі витрати зараховані до витрат під час надання державної допомоги);
 - витрат (лише для середнього та малого підприємництва) на надання консультаційних послуг, проведення підготовчих досліджень, участь у торгових ярмарках, а також витрат на проведення попереднього відбору і експертизи фінансовими посередниками або інвесторами з метою визначення новостворених суб'єктів малого підприємництва;

- витрат на підтримку новостворених суб'єктів малого підприємництва;
- витрат на оренду землі та будівель, строк оренди яких повинен становити не менше п'яти років з дня очікуваного завершення реалізації інвестиційного проекту або не менше трьох років для середнього та малого підприємництва;
- витрат, пов'язаних з придбанням орендованого майна, крім землі та будівель, у разі коли оренда здійснюється у формі фінансового лізингу і покладає на отримувача державної допомоги обов'язок щодо придбання майна після завершення строку фінансового лізингу;
- витрат на заробітну плату у зв'язку із створенням отримувачем державної допомоги нових робочих місць.

- (52) Підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли забезпечується:
- створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємництва) та трьох (для середнього та малого підприємництва) років з дня фактичного працевлаштування;
 - здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);
 - заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.
- (53) Пунктом 4 Критеріїв оцінки встановлено, що до категорій отримувачів державної допомоги для підтримки середнього та малого підприємництва належать суб'єкти середнього та малого підприємництва, що провадять діяльність у будь-якій галузі.
- (54) Пунктом 5 Критеріїв оцінки встановлено, що критерії не застосовуються до суб'єктів господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності.
- (55) Відповідно до пункту 6 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, крім новостворених суб'єктів малого підприємництва, надається в будь-якій формі.
- (56) Пунктом 7 Критеріїв оцінки встановлено, що у разі коли суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, з метою визначення сукупного розміру державної допомоги¹ на забезпечення розвитку регіонів та підтримку середнього та малого підприємництва урахується розмір всіх витрат, зазначених у пункті 3 Критеріїв, за

¹ Розмір державної допомоги, у контексті зазначеної справи, визначається як дельта між розміром ставки земельного податку та податкової пільги, яка не перевищує максимально допустимого розміру державної допомоги, передбаченого Критеріями оцінки. Наприклад: ставка податку 3 %, пільга становить 50 % і надається суб'єкту середнього підприємництва. Розмір державної допомоги становить 1,5 % (3 % - пільга 50 % = 1,5 %). У свою чергу це розмір державної допомоги (1,5 %) у грошовому вимірі не повинен перевищувати 60 % обсягу витрат, на які буде спрямована така державна допомога.

всіма чинними програмами державної допомоги та індивідуальної державної допомоги.

(57) Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, становить:

- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
- для суб'єктів середнього підприємництва — до 60 відсотків таких витрат;
- для суб'єктів малого підприємництва — до 70 відсотків таких витрат.

Витрати за інвестиційним проектом на придбання нематеріальних активів суб'єктами великого підприємництва повинні становити не більш як 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проекту за рахунок державної допомоги, а для суб'єктів середнього та малого підприємництва — до 100 відсотків.

(58) Відповідно до пункту 10 Критеріїв оцінки визначення максимального розміру державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів і підтримки середнього та малого підприємства й витрат, що можуть бути відшкодовані суб'єктам господарювання, здійснюється з урахуванням податків та інших зборів.

(59) Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

(60) Відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 щодо оголошення деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком під час застосування статей 107 і 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014) допомога:

1. Для спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури є допустимою, якщо надається у формі:

1.1. Інвестиційної допомоги, включаючи допомогу на будівництво або оновлення спорту та багатофункціональну рекреаційну інфраструктуру.

1.1.2. Прийнятними витратами є інвестиційні витрати на матеріальні (активи, що складаються із землі, будівель та обладнання, машин та обладнання) і нематеріальні (активи, які не мають фізичного або фінансового втілення – патенти, ліцензії, ноу-хау або інша інтелектуальна власність) активи.

1.2. Операційної допомоги для спортивної інфраструктури.

1.2.1. Прийнятними витратами є операційні витрати на надання послуг інфраструктурою, які включають витрати на персонал, матеріали, контрактні послуги, комунікації, електроенергію, обслуговування, орендну плату, адміністрацію тощо, але не включають амортизаційні відрахування та витрати на фінансування, що покриваються інвестиційною допомогою.

2. У галузі культури та збереження спадщини може мати форму:

2.1. Інвестиційна допомога, включаючи допомогу на будівництво та модернізацію культурної інфраструктури.

2.1.1. Прийнятними витратами на інвестиційну допомогу є інвестиційні витрати з матеріальних та нематеріальних активів, у тому числі:

витрати на будівництво, модернізацію, придбання, збереження та вдосконалення інфраструктури, якщо для культурних цілей використовується щонайменше 80 відсотків часу або пропускну здатності на рік;

витрати на придбання, включаючи лізинг, передачу володіння або фізичне переміщення культурної спадщини;

витрати на охорону, збереження, відновлення та відновлення матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, включаючи додаткові витрати на зберігання на відповідних умовах, спеціальні інструменти, матеріали та витрати на документацію, дослідження, цифровізацію та публікацію;

витрати на покращення доступності культурної спадщини для громадськості, включаючи витрати на оцифрування та інші нові технології, витрати на поліпшення доступності для людей з особливими потребами (зокрема, рампи та ліфти для людей з обмеженими фізичними можливостями, позначення Брайля та практичні експонати в музеях) та заохочення культурного розмаїття щодо презентацій, програм та відвідувачів;

витрати на культурні проекти та заходи, програми співпраці та обміну, а також гранти, включаючи витрати на процедури відбору, витрати на просування та витрати, безпосередньо пов'язані з проектом.

2.2. Операційна допомога.

2.2.1. Допустимими витратами на операційну допомогу є:

витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи чи об'єкта культурної спадщини, включаючи виставки, вистави та заходи та подібні культурні заходи, що відбуваються під час звичайної діяльності;

витрати на культурно-мистецьку освіту, а також сприяння зростанню розуміння важливості захисту та пропаганди різноманіття форм культурного самовираження через освітні програми та програми підвищення обізнаності громадськості, у тому числі з використанням нових технологій;

витрати на покращення доступу громадськості до закладів культури або об'єктів культурної спадщини та їх діяльності, включаючи витрати на оцифрування та використання нових технологій, а також витрати на поліпшення доступності для людей з інвалідністю;

експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, такі, як оренда або оренда нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, матеріали та матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, архітектурні споруди для виставок та постановок, позики, оренди та амортизація інструментів, програмного забезпечення та обладнання, витрати на право доступу до робіт авторського права та інші пов'язані із захистом права інтелектуальної власності, витрати на рекламу та витрати, понесені безпосередньо внаслідок проекту або діяльності; амортизаційні відрахування та витрати на фінансування є прийнятними, якщо вони не були оплачені інвестиційною допомогою;

витрати на персонал, що працює на об'єкті культурної спадщини або на об'єкті культурної спадщини або на проект;

витрати на консультативні та допоміжні послуги, що надаються сторонніми консультантами та постачальниками послуг, понесені безпосередньо в результаті проекту.

3. Для інвестиційної допомоги розмір не повинен перевищувати різниці між прийнятними витратами та операційним прибутком інвестиції. Операційний прибуток буде відрахований із дозволених витрат заздалегідь, враховуючи обґрунтовані прогнози, або за допомогою зворотного механізму стягнень, тобто шляхом повернення надавачу допомоги суми допомоги, що перевищує різницю між дозволеними витратами та операційним прибутком від інвестицій.

4. Для надання операційної допомоги спортивній інфраструктурі розмір допомоги не повинен перевищувати операційні збитки за відповідний період. Це також має бути забезпечено заздалегідь, враховуючи обґрунтовані прогнози або за допомогою

механізму зворотного стягнення, тобто шляхом повернення надавачу допомоги суми допомоги, що перевищує операційні збитки за відповідний період.

4. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЗАХОДУ З ПІДТРИМКИ

4.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

4.1.1. Пільга, яка буде надаватися дошкільним, загальноосвітнім навчальним закладам та закладам освіти

- (61) Статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу (далі – Суд ЄС), а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.
- (62) Відповідно до пункту 2.1 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС) Суд ЄС неодноразово зазначав, що суб'єктами господарювання є особи, які здійснюють економічну діяльність, незалежно від їхнього юридичного статусу та джерел фінансування. Отже, віднесення певної особи до кола суб'єктів господарювання повністю залежить від характеру її діяльності.
- (63) Пояснюючи різницю між економічною та неекономічною діяльністю, Суд справедливості неодноразово постановляв, що будь-яка діяльність, яка передбачає пропонування товарів і послуг на ринку, вважається економічною діяльністю.
- (64) Відповідно до пункту 2.5 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС надання загальної освіти в рамках національної освітньої системи за рахунок коштів і під наглядом держави може вважатися неекономічною діяльністю. Суд справедливості постановив, що держава «шляхом створення та забезпечення функціонування такої системи загальної освіти, яка фінансується повністю або переважно за рахунок державних коштів, а не коштів учнів або їхніх батьків, [...] не має наміру здійснювати діяльність заради отримання прибутку, а виконує своє завдання перед населенням у соціальній, культурній та освітній сферах».
- (65) На неекономічний характер загальної освіти, у принципі, не впливає той факт, що учні або їхні батьки іноді мусять сплачувати кошти за навчання або вступ, які спрямовуються на покриття операційних витрат системи. Такі фінансові внески, як правило, покривають лише частку реальних витрат, пов'язаних із наданням послуги, а тому не вважаються платою за надання послуги. Отже, вони не впливають на неекономічний характер загальної освіти, яка фінансується переважно за рахунок коштів держави. Зазначені принципи поширюються на такі послуги у сфері загальної освіти, як професійно-технічне навчання, приватні та державні початкові школи та дитсадки, допоміжна педагогічна діяльність в університетах та освітні послуги в університетах.

- (66) Такі послуги загальної освіти необхідно відрізнити від послуг, переважно фінансованих за рахунок коштів батьків або учнів чи комерційних прибутків. Наприклад, до такої категорії можна віднести вищу освіту, яка повністю фінансується за рахунок коштів студентів. У деяких державах-членах державні установи також можуть пропонувати освітні послуги, які завдяки своїй природі, фінансовій структурі та наявності конкурентів серед приватних організацій можуть вважатися економічними.
- (67) Отже, діяльність дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів та закладів освіти, що не має на меті отримання прибутку, а здійснюється з метою виконання завдання перед населенням, не містить економічного характеру. Відповідно фінансування такої діяльності за рахунок ресурсів держави або місцевих ресурсів **не є державною допомогою**.

4.1.2. Пільга, яка буде надаватися суб'єктам природної монополії

- (68) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (69) У той час як українське законодавство містить чітко визначене поняття «природна монополія», у первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу воно відсутнє. Натомість існує інше зіставне положення, що стосується законної монополії.
- (70) Поняття законної монополії означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може надати підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції настільки, наскільки це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.
- (71) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборонаю будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит з боку певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (72) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;

- відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
- якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи й витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.

(73) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності унаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, що виникли. Так, відповідно до статті 263 (4) цього документа, Сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

(74) Отже, враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції публічних послуг, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.

(75) З урахуванням викладеного зазначаємо, що фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, виключає будь-яке спотворення конкуренції за умови дотримання таких умов:

- послуга має бути предметом природної монополії;
- природна монополія повинна не лише виключати можливість конкуренції на ринку, а й передбачати наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не повинна конкурувати з іншими послугами;
- якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена.

(76) Отже, у разі відсутності можливого впливу на конкуренцію відповідного заходу державної підтримки, такий захід за визначенням не є державною допомогою суб'єктам господарювання відповідно до Закону.

4.1.3. Відповідно до статті 282 Кодексу від сплати податку звільняються:

- санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів;

- громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
- бази олімпійської та паралімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
- дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;
- державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;
- державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди.

(77) Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.4. Надання пільг закладам, установам та організаціям, спеціалізованим санаторіям України для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих, які утримуються за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів.

(78) Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.5. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,99 відсотка для заповідників (у тому числі історико-культурних), парків й скверів державної та комунальної власності, регіональних ландшафтних парків, ботанічних садів, дендрологічних й зоологічних парків, пам'яток природи, заповіднів урочищ та парків-пам'ятників садово-паркового мистецтва.

(79) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»:

- природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки загальнодержавного значення, а також регіональні ландшафтні парки є юридичними особами;
- ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки місцевого значення та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва відповідно до законодавства України можуть бути визнані юридичними особами.

(80) Зазначені юридичні особи можуть здійснювати підприємницьку діяльність, у тому числі на території природно-заповідного фонду, яка не суперечить цільовому призначенню цього фонду.

(81) Тобто, зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.6. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 50 відсотків для заказників (місцевого, регіонального, державного значення), що перебувають під охоронними зобов'язаннями суб'єктів господарювання приватної та комунальної форми власності

(82) Відповідно до статті 26 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з додержанням загальних вимог щодо охорони навколишнього середовища.

(83) Отже, суб'єкти господарювання приватної та комунальної форми власності, під охороною яких знаходяться заказники, мають право здійснювати підприємницьку діяльність, зокрема, на території заказника, яка не суперечить його цільовому призначенню.

(84) Тобто, зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, державна підтримка буде надаватися суб'єктам господарювання.

4.1.7. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,99 відсотка для громадських організацій екологічного напрямку діяльності, створених відповідно до чинного законодавства України, метою діяльності яких є адаптація до кліматичних та екологічних умов Кривого Рогу екзотичних рослин, відтворення втрачених рослин і їх поширення на порушених землях та діяльність яких не передбачає отримання прибутку

(85) Зазначеним громадським організаціям не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку, тому такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.8. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 100 відсотків для закладів, установ та організацій, спеціалізованих санаторіїв для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих державної та комунальної форми власності

(86)Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.9. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,99 відсотка для благодійних організацій, створених відповідно до законодавства України, діяльність яких не передбачає отримання прибутку

(87)Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.10. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 97 відсотків для підприємств комунальної форми власності, що здійснюють постачання теплоносіїв, електроенергії, газу, води (у тому числі її очищення) та водовідведення на території міста

(88)Зазначені суб'єкти господарювання здійснюють підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізують товари (роботи, послуги), і таким чином братуть участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.11. Пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,97 відсотка для підприємств комунальної форми власності, що здійснюють розповсюдження друкованої продукції (у тому числі підручників для загальноосвітніх закладів міста)

(89)Зазначені юридичні особи можуть здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.12. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,99 відсотка для установ, організацій, підприємств, громадських організацій, благодійних фондів фізкультурно-спортивної спрямованості, що використовують земельні ділянки житлової та громадської забудови для занять спортом, створені ними гуртки та групи (у тому числі дитячо-юнацькі, людей похилого віку та з особливими потребами)

(90)Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.13. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 99,99 відсотка підприємства комунальної форми власності, що здійснюють діяльність у сфері масової культури та дотуються з міського бюджету

(91)Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи,

послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.14. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 25 відсотків для суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, що використовують земельні ділянки для розміщення споруд та обладнання для вироблення електричної енергії з відновлювальних джерел

(92) Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.1.15. Надання пільги зі сплати земельного податку у розмірі 97 відсотків для юридичних особи на земельні ділянки під розміщення дачно-будівельних (дачних), садівницьких, городницьких (непідприємницьких) товариств

(93) Зазначеним юридичним особам не заборонено здійснювати підприємницьку діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

4.2. Надання підтримки за рахунок державних ресурсів

(94) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.

(95) Згідно з інформацією, наданою в Повідомленні, підтримка суб'єктів господарювання, зазначених у підпунктах 4.1.3 – 4.1.15 цього рішення, полягає у втратах доходів місцевого бюджету, тобто підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

4.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(96) Повідомлена підтримка спрямована на фінансування окремих категорій суб'єктів господарювання, зазначених у підпунктах 4.1.3 – 4.1.15 цього рішення, певного виду господарської діяльності, форми власності, за джерелами фінансування, розміром доходу тощо, тобто є вибірковістю.

(97) Зазначена підтримка призводить до заощаджень суб'єктами господарювання коштів, які вони не змогли б заощадити за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави, отже, суб'єкти господарювання, зазначених у підпунктах 4.1.3 – 4.1.15 цього рішення, отримують переваги, недоступні в звичайних ринкових умовах. Отже, підтримка спрямована на створення переваг окремим групам суб'єктів господарювання, які провадять окремі види господарської діяльності.

4.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції.

(98) Як зазначено вище, суб'єкти господарювання, зазначені в підпунктах 4.1.3 – 4.1.15 цього рішення, отримують переваги в результаті отримання повідомленої фінансової підтримки, які відповідно покращують конкурентну позицію цих суб'єктів господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або

могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

(99) Отже, повідомлена підтримка може спотворювати або загрожувати спотворенням економічної конкуренції.

4.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(100) Враховуючи викладене, повідомлена державна підтримка суб'єктам господарювання, зазначеним у підпунктах 4.1.3 – 4.1.15 цього рішення, за рахунок місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, є **державною допомогою** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(101) Враховуючи викладене, захід із надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів у вигляді пільг зі сплати земельного податку, передбачений Рішенням Криворізької МР, **не є державною допомогою** відповідно до Закону, а саме для:

- дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів та закладів освіти за умов, викладених у цьому рішенні;
- суб'єктів природної монополії за умов, викладених у цьому рішенні.

(102) Разом з тим захід надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів у вигляді пільг зі сплати земельного податку, передбачений Рішенням Криворізької МР, суб'єктам господарювання (тобто, юридичним особам, які здійснюють підприємницьку діяльність та беруть участь у господарському обороті на ринку), є **державною допомогою**, а саме для:

- санаторно-курортних та оздоровчих закладів громадських організацій інвалідів, реабілітаційних установ громадських організацій інвалідів;
- громадських організацій інвалідів України, підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;
- баз олімпійської та паралімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
- дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від форми власності і джерел фінансування, закладів культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів;
- державних та комунальних дитячих санаторно-курортних закладів та закладів оздоровлення і відпочинку, а також дитячих санаторно-курортних та оздоровчих закладів України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;
- державних та комунальних центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів фізичного здоров'я населення, центрів з розвитку фізичної

культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацьких спортивних шкіл і спортивних споруд всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди;

- заповідників (у тому числі історико-культурних), парків й скверів державної та комунальної власності, регіональних ландшафтних парків, ботанічних садів, дендрологічних й зоологічних парків, пам'яток природи, заповідних урочищ та парків-пам'яток садово-паркового мистецтва;

- заказників (місцевого, регіонального, державного значення), що перебувають під охоронними зобов'язаннями суб'єктів господарювання приватної та комунальної форми власності;

- громадських організацій екологічного напрямку діяльності, створених відповідно до чинного законодавства України, метою діяльності яких є адаптація до кліматичних та екологічних умов Кривого Рогу екзотичних рослин, відтворення втрачених рослин і їх поширення на порушених землях та діяльність яких не передбачає отримання прибутку;

- закладів, установ та організацій, спеціалізованих санаторіїв для реабілітації, лікування та оздоровлення хворих державної та комунальної форм власності;

- благодійних організацій, створених відповідно до законодавства України, діяльність яких не передбачає отримання прибутку;

- підприємств комунальної форми власності, що здійснюють постачання теплоносіїв, електроенергії, газу, води (у тому числі її очищення) та водовідведення на території міста;

- підприємств комунальної форми власності, що здійснюють розповсюдження друкованої продукції (у тому числі підручників для загальноосвітніх закладів міста);

- установ, організацій, підприємств, громадських організацій, благодійних фондів фізкультурно-спортивної спрямованості, що використовують земельні ділянки житлової та громадської забудови для занять спортом, створені ними гуртки та групи (у тому числі дитячо-юнацькі, людей похилого віку та з особливими потребами);

- підприємств комунальної форми власності, що здійснюють діяльність у сфері масової культури та дотуються з міського бюджету;

- суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, що використовують земельні ділянки для розміщення споруд та обладнання для вироблення електричної енергії з відновлювальних джерел;

- юридичних осіб на земельні ділянки під розміщення дачно-будівельних (дачних), садівницьких, городницьких (непідприємницьких) товариств.

(103) Відповідно до статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(104) Ціллю програми державної допомоги є сприяння окремим видам господарської діяльності, що відповідає частині першій статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(105) Проектом рішення про надання фінансової підтримки за рахунок коштів міського бюджету не встановлено переліку допустимих витрат, на які спрямовуватиметься державна допомога, що не відповідає положенням підпунктів 2 і 3 пункту 3 Критеріїв оцінки та підпунктів 1.1.2 і 1.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють

діяльність у сфері спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури), підпунктів 2.1.1 і 2.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері культури, збереження спадщини) пункту 60 цього рішення. Разом з тим, відповідно до отриманої від надавача інформації, заощадженні на податкових пільгах кошти будуть інвестовані на впровадження енергозберігаючих заходів, розрахунки за спожиті енергоресурси, технічне переоснащення виробництва, розширення асортименту продукції, створення резерву сировини, своєчасні розрахунки з бюджетом, недопущення соціальної напруги в трудових колективах.

- (106) Проект рішення не містить положень щодо визначення сукупного розміру державної допомоги, у разі якщо суб'єкт господарювання (підприємство) є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, як це передбачено пунктом 7 Критеріїв оцінки.
- (107) Проектом рішення не визначено категорію осіб, які не можуть бути отримувачами державної допомоги відповідно до пункту 5 Критеріїв оцінки.
- (108) Проектом рішення не встановлено максимального розміру державної допомоги, передбаченого пунктом 8 Критеріїв оцінки та пунктом 60 цього рішення.
- (109) Враховуючи викладене, державна допомога, що надається Криворізькою МР на підставі Рішення Криворізької МР у формі пільги зі сплати земельного податку, є допустимою державною допомогою за умови внесення надавачем державної допомоги таких змін до умов її надання, тобто Рішення Криворізької МР повинно містити таке:
- 1) перелік витрат, на які буде спрямовуватися державна допомога, відповідно до підпунктів 2 і 3 пункту 3 Критеріїв оцінки (крім суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту, культури, збереження спадщини та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури);
 - 2) розмір державної допомоги на витрати, зазначені в підпункті 1 пункту 2 резолютивної частини цього рішення, не повинен перевищувати:
 - для суб'єктів великого підприємництва – 50 відсотків витрат відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки;
 - для суб'єктів середнього підприємництва — до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва — до 70 відсотків таких витрат;
 - 3) перелік витрат, на які буде спрямовуватися державна допомога, відповідно до підпунктів 1.1.2 і 1.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури), підпунктів 2.1.1 і 2.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері культури, збереження спадщини) пункту 60 цього рішення;
 - 4) розмір державної допомоги для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту, культури, збереження спадщини та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури:
 - на операційну діяльність не повинен перевищувати розміру операційних збитків суб'єкта господарювання за попередній звітний період (рік, квартал, півріччя, 9 місяців);
 - на інвестиційну діяльність дорівнює різниці між вартістю інвестиційного проекту та операційного прибутку за попередній звітний рік;
 - отримувач повинен відшкодувати отриману державну допомогу на операційну та/або інвестиційну діяльність надавачу в разі отримання операційного прибутку за попередній звітний період з урахуванням вимог чинного законодавства;
 - 5) пільга зі сплати земельного податку не може надаватися суб'єктам господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про

банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності;

б) сукупний розмір державної допомоги у формі пільг зі сплати земельного податку визначається з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки.

- (110) Перелік витрат, зазначений у підпунктах 1 та 3 пункту 60 цього рішення, є вичерпним. Надавач державної допомоги на свій розсуд обирає із зазначеного переліку витрати, які будуть включені в програму державної допомоги.
- (111) Разом з тим варто зазначити, що встановлення пільг зі сплати земельного податку органами місцевого самоврядування здійснюється згідно з нормами чинного Податкового кодексу України, який було прийнято Верховною Радою України 02.12.2010.
- (112) Відповідно до Прикінцевих та перехідних положень Закону всі надавачі державної допомоги протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом зобов'язані подати Уповноваженому органу повідомлення про програми підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом. Чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років із дня набрання чинності цим Законом.
- (113) Отже, встановлення органами місцевого самоврядування пільг зі сплати земельного податку є чинною програмою підтримки суб'єктів господарювання за рахунок місцевих ресурсів, яка існувала на день набрання чинності Законом, а отже, у разі приведення норм Податкового кодексу України у відповідність із вимогами Закону та положеннями *acquis* ЄС, рішення органів місцевого самоврядування щодо встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, мають бути приведені у відповідність із Кодексом.
- (114) Разом з тим відповідно до частини третьої статті 16 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» надавачі державної допомоги зобов'язані щороку, до 1 квітня наступного року, подавати Уповноваженому органу у визначеному ним порядку інформацію про чинну державну допомогу, її мету, форми, джерела, отримувачів та їхні частки у загальному обсязі наданої протягом минулого фінансового року державної допомоги у межах відповідної програми або інформацію про те, що протягом звітного року державна допомога не надавалась.
- (115) Разом з цим повідомляємо, що згідно з пунктом 9 статті 1 Закону незначна державна допомога – державна допомога *одному суб'єкту господарювання*, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який *трирічний період* суму, еквівалентну *200 тисячам євро*, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року.
- (116) Частиною третьою статті 9 Закону передбачено, що *не подаються повідомлення щодо*, зокрема, *незначної державної допомоги*, якщо вона не стосується

безпосередньо підтримки експортних операцій або переважного використання продукції вітчизняного виробництва порівняно з імпортованою продукцією.

- (117) Однак інформацію щодо незначної державної допомоги подає Комітету надавач такої допомоги в рамках проведення Уповноваженим органом *моніторингу державної допомоги* з дотриманням вимог Порядку, форм та вимог щодо подання Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 140/28270.
- (118) Отже, у разі визначення надавачем, що державна допомога у формі пільги зі сплати земельного податку буде надаватися у розмірі, який не перевищує розміру незначної державної допомоги, у Рішенні Криворізької МР повинно бути зазначено про це.
- (119) Експертами проекту технічної допомоги Європейського Союзу «Підтримка Антимонопольного комітету України у впровадженні правил державної допомоги» підтримано аналогічну ситуацію листом від 04.02.2018 № SESAR2019/02-04.
- (120) На подання з попередніми висновками у справі від 26.03.2019 № 500-26.15/36-18-ДД/118-ДД (далі – Подання) ВК Криворізької МР листом від 10.04.2019 № 3/18/2283 повідомив, що термін дії рішення № 2816 становить один рік – з 01.01.2019 до 31.12.2019, сьогодні відсутні правові підстави для внесення змін до нього. При цьому пропозиції Антимонопольного комітету України враховані під час розробки проекту регуляторного акта – рішення Криворізької міської ради «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю на території м. Кривого Рогу у 2020 році», підготовка якого запланована рішенням Криворізької міської ради від 28.11.2018 № 3169 «Про затвердження плану діяльності міської ради з підготовки проектів регуляторних актів на 2019 рік» у першому півріччі 2019 року. Так зазначений проект рішення доповнено необхідними умовами надання державної допомоги у вигляді пільг щодо земельного податку, а саме: переліком витрат, на які буде спрямовуватися державна допомога, та зазначенням розміру державної допомоги на вказані витрати згідно з Критеріями оцінки, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.2016 за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яку надає Криворізька міська рада:
 - дошкільним, загальноосвітнім навчальним закладам та закладам освіти за умов, викладених у цьому рішенні;
 - суб'єктам природної монополії за умов, викладених у цьому рішенні,на підставі рішення Криворізької міської ради від 27.06.2018 № 2816 «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю та затвердження Регламенту оподаткування земельних ділянок на території міста Кривого Рогу у 2019 році» у формі пільги зі сплати земельного податку, **не є державною**

допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яку надає Криворізька міська рада суб'єктам господарювання, зазначеним у пункті 103 цього рішення, на підставі рішення Криворізької міської ради від 27.06.2018 № 2816 «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю та затвердження Регламенту оподаткування земельних ділянок на території міста Кривого Рогу у 2019 році» у формі пільги зі сплати земельного податку, є **допустимою державною допомогою**, за умови внесення надавачем державної допомоги таких змін до умов її надання, тобто рішення Криворізької міської ради від 27.06.2018 № 2816 «Про встановлення ставок земельного податку, розміру орендної плати, пільг зі сплати за землю та затвердження Регламенту оподаткування земельних ділянок на території міста Кривого Рогу у 2019 році» повинно містити таке:

1) перелік витрат, на які буде спрямовуватися державна допомога, відповідно до підпунктів 2 і 3 пункту 3 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57 (крім суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту, культури, збереження спадщини та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури);

2) розмір державної допомоги на витрати, зазначені в підпункті 1 пункту 2 резолютивної частини цього рішення, не повинен перевищувати:

- для суб'єктів великого підприємництва – 50 відсотків витрат відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57;

- для суб'єктів середнього підприємництва — до 60 відсотків таких витрат;

- для суб'єктів малого підприємництва — до 70 відсотків таких витрат;

3) перелік витрат, на які буде спрямовуватися державна допомога, відповідно до підпунктів 1.1.2 і 1.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури), підпунктів 2.1.1 і 2.2.1 (для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері культури, збереження спадщини) пункту 60 цього рішення;

4) розмір державної допомоги на витрати, зазначені в підпункті 3 пункту 2 резолютивної частини цього рішення:

- на операційну діяльність не повинен перевищувати розміру операційних збитків суб'єкта господарювання за попередній звітний період (рік, квартал, півріччя, 9 місяців);

- на інвестиційну діяльність дорівнює різниці між вартістю інвестиційного проекту та операційного прибутку за попередній звітний рік;

- отримувач повинен відшкодувати отриману державну допомогу на операційну та/або інвестиційну діяльність надавачу в разі отримання операційного прибутку за попередній звітний період з урахуванням вимог чинного законодавства;

5) пільга зі сплати земельного податку не може надаватися суб'єктам господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності;

б) сукупний розмір державної допомоги у формі пільг зі сплати земельного податку визначається з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки допустимості

державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.

3. Надавач підтримки зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про внесені зміни до умов надання підтримки, передбачених пунктом 2 резолютивної частини цього рішення, у строк, передбачений частиною третьою розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» якщо за результатами проведеної перевірки встановлено, що неналежне використання державної допомоги призвело до надання незаконної державної допомоги, Уповноважений орган здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до статей 11, 12 і 14 цього Закону.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ